

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

29

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 23ο

Αργά το βράδυ πήγε με τον αδερφό στο κρασοπουλείο. Ο Νυφιτσάκος τους υποδέχτηκε χαρούμενος.

– Να σου ζήσουν οι νιόπαντροι, κυρ-πρόεδρε. Τώρα π' απέχτησες γαμπρό με κρασοπουλείο να θυμάσαι και μας.

– 'Όπως πάντα, όπως πάντα, τον βεβαίωσε ο Γιώργης ο πρόεδρος.

– Τι γίνεται με τους Νεότουρκους, Ηρακλή; ρώτησε ο παπα-Γιάννης, Ειπώθηκε ότι θα δώσουν πολιτικές ελευθερίες σ' όλες τις εθνότητες.

– Μάλιστα, αυτά έλεγαν. 'Όπως γνωρίζετε, οι στρατιωτικοί που κήρυξαν την επανάσταση πέρσι τον Ιούλη ήταν όλοι μορφωμένοι εθνικόφρονες αξιωματικοί. Ενώ αρχικά απαίτησαν συνταγματικό πολίτευμα που θα εξασφάλιζε την ελευθερία, την ισότητα και την αδελφοσύνη σε όλους τους κατοίκους που ζουν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, αργότερα έγιναν σφοδροί υπερασπιστές της αυτοκρατορίας τους. Συνέβαλαν στην αλλαγή τους οι Παλαιότουρκοι που οργάνωσαν κίνημα εναντίον τους, η Βουλγαρία που κήρυξε ανεξάρτητο βασίλειο, η Αυστρία που προσάρτησε τη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη και η Κρήτη που κήρυξε την ένωσή της με την Ελλάδα. Για τους Νεότουρκους είναι απαράδεχτες αυτές οι ενέργειες και ειδικά για την Κρήτη. Απειλούν την κυβέρνηση και απαιτούν να μη δεχτεί την ένωση. Δυστυχώς, τώρα έχουν πρόγραμμα ειρηνικής ή βίαιης αφομοιώσεως όλων των υπόδουλων.

– Άλιμονο στα «αλύτρωτα» αδέρφια μας! πρόσθεσε ο παπα-Γιάννης κουνώντας το κεφάλι.

– Είναι τραγική η κατάσταση για τους Έλληνες πρόσφυγες. Πάνω από δέκα χρόνια τους καταδιώκουν αμείλικτα οι Βούλγαροι σοβινιστές και λογοτελούντας τα σπίτια τους, τις εκκλησίες, τα σχολεία. Πριν τρία χρόνια, η πανέμορφη παραλιακή πόλη Αγχιάλος στην Ανατολική Ρωμυλία έγινε ολοκαύτωμα. Οι κάτοικοι της έφτασαν στην Ελλάδα γυμνοί και τρισάθλιοι. Πρόπερσι ιδρύθηκε η Νέα Αγχιάλος κοντά στο Βόλο. Από ότι μαθαινώ υποφέρουν οι άνθρωποι από ελονοσία γιατί ο τόπος είναι βαλτώδης, ανάφερε ο Ηρακλής.

– Ζούμε σε εποχή ηθικής εξαθλίωσης, που έλεγε ο σχωρεμένος ο Πατέρας. Ειν' απαράδεχτο, χριστιανός να καταδιώκει χριστιανό, σχολίασε ο Γιώργης ο πρόεδρος.

Ο Κωνσταντάρας κάπνιζε νευρικά το τσιμπούκι του και ρώτησε.

– Ηρακλή, μήπως γνωρίζεις γιατί η κυβέρνηση βάλθηκε να μας καταστρέψει την καλλιέργεια του χασίς; Το χαράτσι που βάζει τα τελευταία χρόνια είν' αβάσταχτο. Από τη μια μεριά, μας ρημάζουν οι ζωοκλέφτες. Τα 'χουν κάνει τάσι μίσι κότσι με τη χωροφυλακή και δεν υπολογίζουν κανέναν. Απ' την άλλη, μας απομυζούν οι φορατζήδες. Δεν μπορούμε να τα βγάλουμε πέρα.

– Μπάρμπα, κατά την ταπεινή μου γνώμη, οι φορατζήδες είναι οι επίσημοι κλέφτες. 'Όσο για τούτο το φόρο, απ' ότι άκουσα κι απ' ότι έγραψαν οι εφημερίδες, με ψιλά γράμματα φυσικά, είναι που η κυβέρνηση δέχτηκε πιέσεις απ' την Αγγλία. Φοβερίζει η Αγγλία ότι θα σταματήσει ν' αγοράζει την ελληνική σταφίδα, αν δεν παύσει η καλλιέργεια και η εξαγωγή του χασίς.

– Και ποιος έδωσε το δικαίωμα στην Αγγλία να μας επιβάλει τέτοια μέτρα; φώναξε οργισμένος ο Νυφιτσάκος, καθώς σέρβιρε τους νεοφερμένους πελάτες. Είμαστε ή δεν είμαστε ανεξάρτητο κράτος;

– Είμαστε και δεν είμαστε. Μπαίνει μέσα το συμφέρον. Η Αγγλία είναι μεγάλη δύναμη, κι έτυχε να θέλει τις αγορές αποκλειστικά για το χασίς που καλλιεργείται στην αποικία της την Ινδία, είπε ο Ηρακλής.

– Π' ανάθεμά τους! Γιατί δεν αντιστέκεται η κυβέρνηση; Ποιος είν' στα πράγματα τώρα; ξέσπασε ο Κωνσταντάρας.

– Πρόσφατα ανέβηκε ο Ράλλης. Πριν ήταν ο Θεοτόκης. Άλλα δεν

έχει σημασία. Ειν' ούλοι τους ίδιοι. Εξυπηρετούν τα παλιά μεγάλα τζάκια. Δεν ενδιαφέρονται για τα προβλήματα της αγροτιάς και της φτωχολογίας.

– Γιατί δεν κάνει κάτι ο βασιλιάς;

– Γιατί ο βασιλιάς είναι το μέγα τζάκι, μπάρμπα. Γέλασαν.

– Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό, πρόσθεσε ο γερο-Ντίνος ο Ιπποκράτης.

– Ο λόγος του Χριστού λέει: «Αγαπάτε αλλήλους ως εαυτόν». Δυστυχώς τον ξεχνάνε οι αμαρτωλοί, τόνισε ο παπα-Γιάννης.

– Ε, αφέντη Κωνσταντάρα, δώσ' μας λίγο χασίσι να φουμάρουμε, να πάνε κάτου τα φαρμάκια. Δεν στέκει καλά τούτος ο ντουνιάς.

– Δεν χαλώ χατίρι, γερο-Ντίνο, είπε και έβγαλε μια σακουλίτσα από το σελάχι του.

Μπήκαν στη σειρά τα τσιμπούκια. 'Έβαζε από μια πρέζα στο καθένα και έκανε νόημα στον Ηρακλή.

– Ευχαριστώ, μπάρμπα, δεν το συνηθίζω.

– 'Όπως πάμε θα μας στερήσουν και τούτη την παρηγοριά οι αφιλότιμοι οι φαυλοκράτες, δήλωσε ο Κωνσταντάρας.

Ο Στρατής τράβηξε τη ζούρα του και κίνησε τραγούδι. Οι άλλοι το πισωγύριζαν:

*Σαν πας πουλί μου στο Μοριά, σαν πας στην Άγια Λαύρα
χαιρέτα μας την κλεφτουριά κι αυτόν τον Κατσαντώνη.*

*Πες του να κάτσει φρόνημα σαν τ' άλλα παλικάρια,
δεν είν' ο περσινός καιρός κι ο φετινός χειμώνας.*

*'Ηρθε η άνοιξη πικρή, το καλοκαίρι μαύρο,
εβγήκαν τ' αποσπάσματα και κυνηγάν τους κλέφτες.*

Το επόμενο βράδυ ο Ηρακλής επισκέφτηκε την κουμπάρα του Τη Στράταινα πρώην Φιλομήλα. Τον περίμεναν στην αυλή με την τάβλα στρωμένη. Ήταν εκεί ο μπαρμπα-Ντίνος και η θειά Ντίναινα και οι αχώριστοι φίλοι ο Νικήτας με τον Αριστείδη. Είχαν τελειώσει το δημοτικό και πήγαιναν στο σχολαρχείο που λειτουργούσε στο Βουρλοχώρι. 'Έμπαιναν στην εφηβεία, και στο πάνω χείλος τους πρόβαλε το χνούδι του μουστακιού. Ο Στρατής θαύμαζε το γιο του που ήταν μελετηρός και που σκάρωνε στιχάκια. Του ζήτησε να πει ένα για να τον ακούσει ο κουμπάρος.

Ο Νικήτας σηκώθηκε και είπε φωναχτά:

Ο παππούλης ο Ντίνος είναι ξακουστός,
και σ' όλο τον κόσμο αγαπητός.

Στα χωριά της Γούρνας βγαίνει σεργιάνι
και σπασμένα κόκκαλα γειάνει.

Του χτύπησαν παλαμάκια και ο παππούς ο Ντίνος έστριψε περήφανα το μουστάκι του. Ο Ηρακλής ρώτησε:

– Τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις, Νικήτα;

– Γεωργός στα σίγουρα. Μαθαίνω πολλά πράγματα από τον παππούλη και τον Πατέρα. Το Μάρτη κεντρώσαμε μια γκοριτσιά και τώρα έχει βγάλει βλαστάρια αχλαδιάς. Και ο Αριστείδης γεωργός θα γίνει και θα γινόμαστε σέμπροι. 'Έχουμε γίνει σταυραδέρφια.

Η μάνα του αναστέναξε και είπε μέσα της. Αχ, Νικήτα μου, μας πήρε η ξενιτιά τ' αδέρφια σου.

– Να πιούμε στην υγειά σας, λεβέντες, είπε ο μπαρμπα-Ντίνος συγκινημένος και σήκωσαν τα ποτήρια επευφημώντας: «Καλοί γεωργοί και καλοί πολίτες!» Τα παιδιά χαμογελούσαν συνεσταλμένα.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή